

N o t e n :

1. Van den Vos Reynaerde, Pr. Dr. F. De Keyser, Nederl. Boekh. Antwerpen 1961, Klassieke Galerij.

2. Intestinum ileum: kronkeldarm, onderste gedeelte van de dunne darm, dat tussen de blinde- en de nuchtere darm gelegen is.

3. Intestinum colon: dikke darm.

4. Gehangen in effigie (= in beeltenis) : Pieter werd in uitbeelding gehangen en met een mes aan de hals. De betekenis daarvan was dat mocht Pieter ooit gevat worden, hij eerst en vooral zou geëxecuteerd worden door het steken met een mes in de keel.

&&& &&& &&& &&&

d/ Dan maar liever soldaat.

Als het gras twee kontjes hoog is ... meisjes past dan op! Annemietje Bart had er zeker niet meer aan gedacht op het ogenblik dat ze met haar vrijer even verpoosde in het geurige hooigars, terwijl haar gedachten meedreven met de ijle witte wolkjes in de blauwe meilucht. Toch moesten ze nog iets meer hebben gedaan dan even verpozen; dit werd na een zekere tijd merkbaar. En Annemieke moest op dat kritieke moment ervaren dat haar vrijer aan geheugenverlies leed, wat haar wel zeer ongelegen kwam.

Zo werd omstreeks 1760 Careltje Bart geboren, de onwettige zoon van Annemieke. Als zovele soortgenootjes, groeide ook hij op... in eer en deugd is wat veel gezegd. Volgens hem was mijn en dijn naaste familie, het onderscheid zag hij niet zo best. Daarbij stonden zijn handen verkeerd en zodoende was hij meestal zonder werk. Kortom, zoiets noemde men toen een "ledigganger".

Op een "schumdagh" (1) in oogst 1784 was hij naar Heist gegaan om op het pachthof van Philippe Vanden Briele met de kinders te spelen. Omstreeks twee of drie uur waren allen samengetroeft in de weide en Carel zag de kans schoon zich ongemerkt af te zonderen in het koeistal, waar hij zijn exploratietoetocht begon. Uiteindelijk belandde hij daar op de zolder, waar de oudste zoon Pieter Venden Briele zijn slaapstede had. Daar vond hij ook een ongesloten sluitmande en daarin een paar schoenen met zilveren ges-

pen. Deze haalde hij er af en stak ze in zijn zak. Verder vond hij nog een paar koperen broeksgespen, die dezelfde weg volgden. Daarop spoedde hij zich terug naar de spelende kinderen.

's Anderendaags trok hij naar Brugge. Vooraf had hij met een kasseisteen de ijzeren beugels van de zilveren gespen uitgeslagen. Bij een zilversmid in de strate die liep van de Eiermarkt naar de Vrijdagmarkt, wilde hij het zilverschroot verkopen. Doch zijn haring braadde niet, kijk, de zilversmid zou het zilver bij hem houden en of hij eens wilde terugkomen met zijn vader. Dat was nu helemaal onmogelijk.

Inmiddels had Pieter Vanden Briele het verdwijnen van zijn van zijn schoengespen bemerkt en na overleg kwam men tot het besluit dat onze Carel wel eens van deze zaak kon afweten. Uiteindelijk waren allen bij de zilversmid te Brugge beland, waar de gespen herkend werden. Of er verder gevolg werd aan gegeven is niet bekend.

Met de kleine kermis te Lissewege, 12 oktober 1789, was Carel aangeland bij de herberg "Swanckendamme" en hij vond daar het zoon-tje slapen op een bank bij het venster. Tevens had hij ook diens schoenen gezien met daarin een paar vierkante zilveren gespen. In één ogenblik had hij zich van deze buit meester gemaakt en was hij de baan op naar Brugge. Zijn ervaringen van enkele jaren tevoren indachtig, trok hij naar de Berg van Barmhartigheid nabij O.L.Vr. kerk en verpande daar zijn buit voor 10 schellingen wisselgeld. Daarmee kocht hij zich een paar lijnwaden binders (2), een oud hemd en een hemdrok. De overige schellingen had hij dan verder besteed om in de gevangenis, waar hij intussen beland was, enkele "noodsaekelijckheden" te kopen.

Op 28 oktober verscheen Carel Bart voor de Kamer, waar alles nog eens op een rijtje werd gezet. Daar kwam ook de diefstal te berde gepleegd bij Vanden Briele, vijf jaar te voren. Verder beweerde Carel nooit iets anders te hebben gestolen dan wat appels en peren in de boomgaarden van de landslieden.

Op de vraag of hij nog iets had te deklarereren of nog iets had te zeggen, vroeg Carel of het mogelijk zou zijn hem voor te stel-

len om dienst te nemen voor een termijn van zes jaar in het leger van Zijne Majesteit.

Daarop werd het vonnis geveld:

... den gevangene Carel Bart te laeten peniteren te waeter ende broode in de gevangnisse den tijdt van aght daegen en daer teynden te presenteren dienst te nemen in het Regiment van Vierset ende in cas van refuys te slaecken van gevangnisse. Den 28 octobre 1789. L. Vandenbogaerde.

*** **** **

Bron: RaB, Aanwinsten Nr 17773 f° 29 v° - 31 v°

N o t e n :

1. Een schumdagh: een verletdag. Waarschijnlijk 10 augustus SintLaurentius, die in elk geval in de middeleeuwen een verletdag was.

2. Binders: hier beenwindnels.

Genealogie: Carel Bart, zoon van Anne Marie, geboren te Lissewege 20 jaar. Geen geboorteakte gevonden.

De families Bert en Bart komen voor te Lissewege en te Zui-enkerke.

